



17. august 2012

EM 2012/59

I henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter vi følgende beslutningsforslag i Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for at tilsikre, at regelsættene, som regulerer den kommunale virksomhed, ikke afskærer kommunerne fra lovligt at drive underskudsgivende fællesvaskerier i de byer, som ikke længere har fællesvaskerier, efter A/S Boligselskabet INI lukkede deres offentlige vaskerier.

(Medlemmer af Inatsisartut Ruth Heilmann & Anders Olsen, Siumut)

Begrundelse:

Omkring 2008 påbegyndte INI ophøret af driften af en række fælles møntvaskerier i en række byer, efter at disse vaskerier havde kørt med underskud igennem flere år. Om dette kan man i Finansloven for 2008 under hovedkonto 71.10.16 *Drift af udlejningsboliger, Kapitalafkast*, læse følgende:

”...[INI driver]... omkring 10 fuldautomatiserede fællesvaskerier, hvoraf flere er under afvikling p.g.a. vedvarende driftsunderskud. På nærværende hovedkonto afholdes underskudsdekning af fællesvaskerier, indtil vaskerierne enten er afviklet eller overdraget til kommunerne.”

Det er ikke klart, hvad status er for hvert enkelt af de 10 vaskerier. F.s.v. angår status på vaskeriet i Nanortalik er vi dog bekendt med, at dette i dag er lukket, efter at det i 2010 blev overdraget til kommunen. (Jfr. § 37 spørgsmål 2011:219) Kommunen har så vidt vides fået besked fra Indenrigskontoret, at det ikke falder indenfor de den kommunale opgaveporteføje at drive vaskerier, og selv om det gjorde, så afskærer kommunens dårlige økonomi den fra at påtage sig opgaven. Kommunen har søgt at udlicitere opgaven til en privat næringsdrivende, men dette er desværre ikke lykkedes. Bygningen med tilhørende vaskemaskiner står derfor i dag blot aflåst og ubenyttet hen.

Dette er et punkt som jævnligt fremlægges af befolkningen på borgermøder, ligesom det også blev taget op under borgermødet i Nanortalik i august 2012.

Mange af borgerne har ingen rindende vand i hjemmet, hvorfor de dermed også mangler mulighed for at kunne vaske tøj. Både dette og den begrænsede mulighed for at kunne tage bad er ikke i tråd med ønskerne om højere folkesundhed.

Dette synes heller ikke at harmonere i kampen mod de stigende tilfælde af tuberkulose, hvor man også hører at der er stigende antal personer, som får fnat og lus. Også folk med

allergiske sygdomme rammes hårdt. Ligeledes gør sådanne forhold det nødvendigt, at mange må hænge tøj til tørring i et hjem, der typisk ikke er ret stort, hvilket gør, at hjemmet bliver fugtigt og som igen forhindrer et godt indeklima i hjemmet, som atter igen resulterer i, at skimmelsvamp får særdeles gode vilkår, hvilket vi i højere grad hører om.

Disse forhold nødvendiggør, at man gør en indsats for at løse problemerne.

Vi har fra Siumut forståelse for, at INI ikke kan påtage sig en underskudsgivende opgave, såsom at drive vaskerier, idet dette belaster lejerne i den boligafdeling, hvortil opgaven hører. Vi har også forståelse for, at det ikke kan være en opgave for Selvstyret at drive vaskerier i de enkelte byer, hvad enten vaskeriet så er underskudsgivende eller ej. En sådan lokal driftsopgave bør logisk høre under det kommunale ansvarsområde.

Det er jo også kommunerne, som bedst kender de lokale problemer og er i daglig kontakt med borgerne. Det daglige tilsyn med et møntvaskeri er ikke en stor eller fysisk vanskeligt opgave, og det kunne derfor være oplagt, at kommunens socialforvaltning oprettede en skånearbejdsplads for f.eks. en person med begrænset arbejdsevne.

Dette i samarbejde med kommunens tekniske forvaltning. Begge dele selvfølgelig under forudsætning af, at der forefindes et lovgrundlag for varetagelse af opgaven.

Selvom vi således har forståelse for problemerne kan vi ikke acceptere, at vaskeriopgaven er "faldet imellem to stole", og at den nødvendige borgerservice på dette område derfor blot bliver ved med at ligge stille.

En løsning kunne derfor måske være, at Naalakkersuisut tager initiativ til en revision af det eller de regelsæt, som formelt afskærer kommunerne fra at varetage driften af vaskerierne, også selvom disse måtte give underskud, således at kommunerne lovligt kan påtage sig opgaven. Dette løser selvfølgelig ikke problemerne med kommunernes dårlige økonomi.

Det er tænkeligt, at en realisering af forslaget vil afføde ønsker fra KANUKOKA om øget bloktilskud, hvilket Naalakkersuisut og KANUKOKA i givet fald må drøfte. Vi ønsker fra Siumut dog ikke at blande os i denne forhandling, idet vi har respekt for parternes frie ret til at forhandle.

Med dette forslag ønsker vi blot, at Naalakkersuisut påtager sig ansvaret for at sikre de overordnede rammer for at opgaven kan løses, hvilket netop er selvstyrets rolle i forhold til kommunerne. Vi skal opfordre begge parter til at udvise initiativ og handlekraft, således at borgernes problemer kan blive løst.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den anførte opgave anses kun at være af begrænset omfang. Indenrigsdepartementet vil skulle vurdere reglerne på området og evt. gå i dialog med KANUKOKA eller kommunerne om sagen. Dette falder dog indenfor de almindelige rammer for Departementets arbejde, hvorfor det næppe vil medføre et ressourceforbrug, som ikke uden videre vil kunne holdes inden for de allerede afsatte bevillinger. Det skønnes løseligt, at opgaven vil kunne kræve 1/5 årsværk.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen. Det påregnes ikke, at kommunerne skal påtage sig opgaven i det omfang eller på de steder, hvor private erhvervsdrivende allerede varetager opgaven med at drive møntvaskerier, hvilket selvfølgelig er den allerbedste løsning.

De økonomiske konsekvenser for borgerne

Ingen negative økonomiske konsekvenser.